

mig til de Udtalelser, som fremkom fra det ærede Medlem for Grenaa (Niels Peder- sen). Jeg betragter dette Lovforslag som et Forsøg paa det paagældende Omraade og er derfor den højtærede Finansminister taknemmelig for dets Fremkomst. Selv om der i Forslaget kan være enkelte Ting, man kan have imod, mener jeg dog, at der i det hele og store ikke er ret meget, man kan udsætte paa det, naar man skal til at begynde forsøgsvis paa dette Omraade. Vi have jo alle sammen, antager jeg, da vi forleden Aar vedtog Loven om Statstilskud til Indkøb af Jordlodder til Landarbejdere, været enige om, at der ogsaa var en anden Klasse, lidt bedre stillede, som der kunde være Grund til at inødekomme og hjælpe til at komme i Besiddelse af Ejendomme, og vi have ogsaa alle sammen været klare over, at det var et, nationaløkonomisk set, fornuftigt Arrangement at søge at faa udstykket en Del af de store Ejendomme og at tilvejebringe en Del mindre Jordbrug af en saadan Størrelse, at de vedkommende fuldt ud kunne leve af dem. Vi have jo saa tidt set, hvordan det gaar med de større Landejendomme, at de ligge hen aldeles urentable til stort nationalt Tab, hver Dag de faa Lov til at bestaa. Ogsaa jeg ønsker derfor, at det maa være muligt at komme frem ad denne Vej, selv om det selvfølgelig kan have enkelte Vanskeligheder.

Det ærede Medlem for Aarhus (Harald Jensen) var ikke tilfreds med Formen for Udstykningen. Han vilde — som det ogsaa lod til, at det ærede Medlem, der sidst talte, ønskede — have, at det skulde være Staten, der gik i Spidsen og selv tog Sagen i sin Haand. Det er muligt, at vi kunne komme dertil med Tiden, men jeg tror, det er fornuftigst, at vi begynde, som Forslaget tilsigter, med, at Staten stiller sig noget velvilligt og hjælpende til, at Foreninger, som have dette Formaal, kunne tage Sagen op. Det ærede Medlem kritiserede, at man helt havde forbigaaet Landboforeningerne, Husmandsforeningerne og andre Foreninger, som have vist deres store Evne til at hjælpe Landbruget fremad. Det kan jo siges paa en Maade, men ogsaa *kun* paa en Maade, thi der er jo intet, der forhindrer disse Foreninger i ogsaa at konstituere sig paa en anden Maade, netop med det Formaal for Øje at tage denne Sag op. Jeg kan i alt Fald ikke se, at der kan ligge nogen som helst Forhindring, saaledes som Forslaget lyder, og jeg an-

tager, at den højtærede Finansminister, naar han senere faar Ordet, vil give mig Medhold i, at der ikke i det foreliggende Lovforslag er sat nogen Forhindring for, at ogsaa saadanne Foreninger kunne tage denne særlige Opgave op.

Det ærede Medlem rettede en hel Del Bebrejdelser mod den højtærede Finansminister — dem skal jeg selvfølgelig ikke komme ind paa, thi dem svarer han nok selv paa — angaaende Forholdet med Besiddelsen af disse Ejendomme, idet han ønskede, at det skulde være Fæste i Stedet for fri Ejendom. Jeg tror ikke, at den Vej er fremkommelig. Som jeg hævdede det forrige Aar ved Behandlingen af Landarbejderloven, tror jeg, at den almindelige Mening blandt de danske Landboere er, at de ville have Ejendomme som Selveje og ikke som Fæste, og en saadan udbredt Mening tror jeg ikke, man kan gaa imod. Jeg tror ogsaa, det har sin store Betydning, at den vedkommende Mand, som sidder paa en saadan Ejendom, med fuld Føje kan sige: Ejendommen er min, og jeg kan gøre med den, hvad jeg vil — naturligvis under de Forhold, som Loven tilsteder —, jeg kan skalte og valte med den, som jeg vil, og alt, hvad jeg er i Stand til at virke og arbejde til Forbedring af Ejendommen, kommer fuldt ud mig til gode. Jeg tror, at det har en stor Betydning for vort Folk, at de vedkommende have en Fornemmelse af, at de sidde paa deres eget, at de have, som man siger, Foden under eget Bord. Derfor tror jeg heller ikke, selv om der i det foreliggende Lovforslag er henvist baade til Livsfæste og Arvefæste, at dette vil komme til at virke paa den Maade, og jeg kan ogsaa indse, at det vilde være meget vanskeligt for private Foreninger at faa disse Forhold ordnede, thi de vide ikke, hvordan det kan komme til at stille sig i Fremtiden, og saa staa de der afhængige og bundne ved det Fæsteforhold, som er blevet etableret. Jeg tror, at det hovedsagelig, maaske udelukkende, er Overgang til fri Ejendom, hvorom der vil blive Tale.

Det ærede Medlem for Aarhus talte ogsaa en Del om Landarbejderloven, som jeg ikke skal komme videre ind paa. Han nævnedes nogle Tal, som jeg tror ere absolut urigtige. Naar det ærede Medlem nævnedes, at der i det foregaaende Finansaar ikke var udlaant mere end ca. 1 Mill. Kr. til Jordlodder til Landarbejdere, har det ærede Medlem vistnok overset, at disse Laan nu deles i to Hold, at en stor Del